

APPENDIX L.

De Suspensionibus Tridentinis.

Latis in Constitutione *Apostolicae Sedis* suspensionibus addendae illae sunt, quas Patres Concilii Tridentini directe tulere, cum Pius Papa IX sartas tectasque his verbis eas manere voluerit.

« Denique quoscumque alios Sa-
» crosanctum Concilium Tridenti-
» num suspensos aut interdictos ipso
» iure esse decrevit, Nos pari modo
» suspensioni vel interdicto eosdem
» obnoxios esse volumus et decla-
» ramus. »

Porro suspensiones Tridentinae sive reservatae sive non reservatae novem numerantur, non quod tantum novem sint, sed quod sub novem Capitibus comprehendantur.

Earum *prima* est contra Episcopos qui in aliena Dioecesi Pontificalia exerceant sine Ordinarii licentia. *Sess. VI, Cap. V, de Reform.*

Secunda contra clericos non actatos, qui sede vacante, a Capitulo literas dimissorias infra annum obtinere, atque ita maiorem aliquem ordinem susceperunt. *Sess. VII, Cap. 10, De Reform.*

Tertia contra Episcopos titulares qui aliquo in loco commorantes, alienum subditum ordinent absque

proprii Praelati dimissoriis epistolis. *Sess. XIV, Cap. 2, de Reform.*

Quarta est contra ordinantes alienum subditum, et contra Clericum ordinatum. *Sess. XXIII, Cap. 8, de Reform.*

Quinta contra Abbates quoscumque quamvis exemptos et nullius Dioecesis, qui conferant primam Tonsuram vel ordines minores cuiquam qui regularis subditus non sit. *Sess. XXIII, Cap. X, de Reform.*

Sexta contra promotos per saltum *Sess. XXIII, Cap. XIV, de Reform.*

Septima contra Parochos sive saeculares sive regulares qui matrimonio iungant alienae Paroeciae sponso sine proprii Parochi licentia. *Sess. XXIV, Cap. 1, de Reform. Matrim.*

Octava contra Episcopos concubinos. *Sess. XXV, Cap. 14, de Reform.*

Nona demum contra Sanctimonialium praefectas, quae ante mensem non moneant Episcopum ut novitiam quae professionem emitte-
tere debet, exploret. *Sess. XXV, Cap. 17, De Regular. et Monial.*

De his porro suspensionibus breviter dicturi erimus.

APPENDIX LI.

CAPUT I.

Suspensione afficiuntur Episcopi qui in aliena Dioecesi, sine Ordinarii licentia Pontificalia exercent.

Eiusmodi suspensio lata *Sess. VI, Cap. V De Reform.* his verbis comprehenditur: « Nulli Episcopo liceat cuiusvis privilegii praetextu » pontificalia in alterius Dioecesi » exercere, nisi de Ordinarii loci » expressa licentia, et in personas » eidem Ordinario subiectas tantum. Si secus factum fuerit, Episcopus ab exercitio Pontificalium, » et sic ordinati ab executione » ordinum sint ipso iure suspensi. »

Lato decreto integra servatur auctoritas cuiusvis Episcopi in sua Dioecesi. Quamvis autem in eo sermo esse videatur de Pontificalibus in genere, quae quid importent alias explicavimus; tamen id quod reapse in eo prohibetur est pontificalia exercere ad sacras ordinationes peragendas; etenim caput loquitur de personis episcopo Pontificalia agenti subiectis, atque in ordinatos poena suspensionis statuitur; quae innunt evidenter agi in Capite de sacris ordinationibus.

Porro Episcopi nomine hoc in loco nedum intelligitur simplex

Episcopus qui uni Ecclesiae seu Dioecesi praesit; sed etiam Archiepiscopus, seu metropolitanus, qui, saltem de antiquo iure, praeerat episcopis omnibus qui in provincia episcopatum habebant. Etenim et Archiepiscopis interdictum est Pontificalia in suffraganeorum Ecclesiis habere, vel ordinationes facere sine Ordinarii loci, scilicet suffraganei, licentia. Ita enim Ferraris V. *Archiepiscopus, Cap. II, nn. 24. 25.* « Sic nec sine licentia suffraganei » potest ordinare, chrismate inungere, degradare et alia similia » quae dicunt iurisdictionem; Archiepiscopus enim nequit exercere pontificalia in Ecclesiis suffraganeorum, absque licentia Episcopi Ordinarii. »

Atque ita decrevisse affirmat S. Congregat. Episc. et Regular. die 18 Aprilis 1599.

Quin imo Metropolitanus, quamvis sit legatus a latere, nequit Pontificalia exercere in dioecesibus suae legationis, nisi in facultatibus suae legationis id habeat, ut decretum fuit in *Tullen. 1595.* Apud Giraldi *Exposit. Iuris Pontific. Part. II, Sect. XXI.*

Verum Bellarminus in hunc Concilii Tridentini locum nonnulla decreta affert quae spectant ad rem nostram, eaque referre ad rei claritatem existimamus.

Commendatarius Abbatiae habens iura episcopalia potest quemlibet Episcopum vocare ad conferendum sacramentum confirmationis suis subditis.

Si vero abbatia sit infra fines alterius Dioecesis, licet sit exempta et habeat iura quasi episcopalia, id non potest nisi de licentia Episcopi.

Cardinales in aliena Dioecesi non possunt consecrare Ecclesias profanatas nisi de indulgentia Papae. Episcopus non habens Episcopatum, si habeat Ecclesiam iurisdictionalem suam, non potest in ea confirmare, vel exercere Pontificalia sine licentia Episcopi; intra cuius Dioecesim est Ecclesia, nec in loco exempto etiam vocatus a superiore loci, si locus est infra fines Dioecesis alicuius. Sed si locus est in nulla Dioecesi potest confirmare de licentia superioris.

Neque Episcopus exterus, subdit Giralaldi, *loc. cit.* in Ecclesia Monialium ab Ordinarii iurisdictione exemptarum, sibi specialiter a Sede apostolica per litteras in forma Brevis subiectarum absque licentia Episcopi Dioecesani. *Torc. 24 Ian. 1760.*

Neque Episcopus vicinior in Abbatia nullius Dioecesis, sine licentia Abbatis, nisi hoc aliunde ei competat. *Nullius 2 Augusti 1596.*

(1) Decretum ex cl. Giralaldi excerptum in nota subiicimus.

« Decet Episcopis pro eo, quo in Ecclesia Dei excellunt, dignitatis gradu, in quo cumque suarum dioecesium loco, quoties eos ibi Pontificalia exercere, aut Pontificalibus adesse et assistere contingit, eam, qua par est, reverentiam et honorem

Quin immo apud Pignatelli T. X. Consult. 154 hoc aliud decretum citatur latum in Aquileiensi 14 Iulii 1569. « Non poterit etiam eius » modi licentiam concedere Pa- » triarcha in locis alienae Dioe- » cesis, ubi aliquas Ecclesias sibi » immediate subiectas habet, nec » pontificalia munia ibidem obire. »

Haec vero melius constant ex declaratione vocabuli Ordinarii.

Itaque ordinarius loci intelligitur 1. Episcopus in cuius Dioecesi sita est Ecclesia vel locus in quo Pontificalia peraguntur, etiamsi locus iste sit exemptus improprie, quantum scilicet ad personas tantum attinet, uti ex. gr. Regularium virorum Conventus atque monasteria; haec enim sunt in et de Episcopi Dioecesi. Qua de causa superior regularis sine facultate Dioecesani Episcopi nullum Episcopum advocare potest ad Pontificalia in suis Ecclesiis exercenda; hinc si Episcopus externus ibi Pontificalia exerceret sine Ordinarii licentia, hanc suspensionem incurreret. E contra ordinarius loci in Ecclesiis Regularium suae Dioecesis sive Paroecialibus, sive non, potest Pontificalia exercere, etiam contradicentibus superioribus regularibus, ut decretum fuit a S. Congregatione Episcoporum et Regularium die 10 Iunii 1603 (1).

2. Intelligitur Capitulum et Vicarius Capitularis Sede vacante. Etenim infra octiduum a morte Episcopi iurisdicatio ad Capitulum devolvitur; cum autem Capitulares infra eiusmodi tempus Vicarium Capitularem constituere teneantur, ad quem tota iurisdicatio devolvitur non cumulative cum Capitulo, sed privative, hinc Vicarius Capitularis tamquam Dioecesis Ordinarius habendus est. (1) Cum itaque infra octiduum a morte Episcopi Capitulum, postea vero Vicarius Capitularis totam episcopalem iurisdictionem

in Dioecesi exercent, nullo pacto dubitandum est, quin externus Episcopus Pontificalia ibi exercere non possit praeter consensum vel Capituli, vel Vicarii Capitularis; atque si exercent suspensionem incurrit.

3. Similiter tanquam loci alicuius ordinarius censendus est ille qui episcopali iurisdictione gaudeat in determinato territorio, quod ad nullum Episcopum pertineat, ideoque nullius Dioecesis vocetur et sit. Tales plerumque sunt Abbates, qui in suis Dioecesibus episcopa-

» decoro cultu et ornatu exhiberi. Quare non sine gravi animi dolore auditum est, » nonnullos Regulares, vano quarumdam immunitatum et privilegiorum praetextu, » Episcopis in eorum Ecclesiis Pontificalibus interessentibus, non modo renuisse » in eis supra locum Episcopalis solii baldachinum erigere, verum id etiam iussu » ipsorum Episcoporum curantes prohibere ac arcere ausos fuisse. Atque ideo S. Congregatio S. R. E. Cardinalium negociis et consultationibus Episcoporum et Regularium praeposita, facto verbo cum SS. Domino nostro Clemente VIII, ac de » Sanctitatis suae speciali et expresso mandato, hoc praesenti decreto perpetuis » futuris temporibus valituro declarat, statuit, decernit et mandat ut de cetero » Episcopi, ubi tam ex consuetudine et privilegio, quam ex sacrorum Canonum, » Constitutionibus, et Pontificalis Romani praescripto, aut alio iure Pontificalia » exercere, aut pontificalibus paramentis cum mitra, vel extra, sola cappa induti » in quibusvis Regularium tam mendicantium, quam Monachorum, etiam Cassinensium, Clericorum, Presbyterorum, et cuiusvis alterius Ordinis, Religionis, » Militiae, Societatis aut Congregationis Ecclesiis interesse possunt, ipsi Regulares, quoties opus fuerit, teneantur ibi, et debeant in loco ad solium Episcopi » constituendum opportuno, et congruo baldachinum attollere. Eis autem id facere » negligentibus, aut nolentibus, liceat eisdem Episcopis illud apportari, et in quantumque eorum Regularium, aut alia quantumvis exempta Ecclesia, supra Episcopale solium, seu pontificale faldistorium erigi facere, atque sub eo sedere et stare, quemadmodum in propriis Cathedralibus eorum Ecclesiis stare et sedere solent; eo tamen dumtaxat tempore, quo Pontificales huiusmodi functiones exercebunt, vel dum actus ipse, cui in Pontificalibus aderunt, peragetur. Non obstantibus etc. »

(1) Id constat ex Conc. Trid. Sess. XXIV, Cap. 16 de Reform. Ex variis S. Congregation. Concilii declarationibus, quae referuntur a Giralaldi *Expositio iuris Pontif.* Part. II, Sect. 42, et ex Const. *Romanus Pontifex* a Pio Papa IX lata die 28 Augusti 1873 in qua dicit: « declaramus et decernimus, totam ordinariam Episcopi iurisdictionem, quae vacua sede Episcopali ad Capitulum venerat, ad Vicarium ab ipso rite constitutum omnino transire. »

libus iuribus gaudent, atque praesunt tum clericis, tum laicis. Cum enim hi et immediatam iurisdictionem a summo Pontifice habeant, et nulli subiiciantur Episcopo, et iurisdictionem episcopalem in territorio sibi assignato exerceant, nemo sine illorum consensu ibi potest Pontificalia quacumque de causa peragere, vel iurisdictionem exercere nisi tribus in casibus; quoad visitationem scilicet, de qua *Sess. XXIV. Conc. Trid. Cap. IX de Reform.*; quoad licentiam et cognitionem extractionis reorum e loco sacro, iuxta *Const. Cum alias* latam a Gregorio XV, *die 24 Maii 1591*, et *Const. Officii nostri* editam a Benedicto XIV, *die 15 Martii 1751*; demum in casu praescriptae iurisdictionis et privilegii non quadragenarii sed immemorabilis, et certi, de qua re agit Benedictus XIV in *Const. Inter multa diei 24 Aprilis 1747*. At his casibus exceptis Episcopi viciniore nullam habent in Dioecibus nullius iurisdictionem; iurisdictionem, inquam; quae tamen cum ad rationes particulares determinata sit, exinde non sequitur eos posse pontificalia in Dioecibus nullius exercere, cum ad praedictas complendas actiones, ad quas peragendas pontificalia non requiruntur, ad eas pergunt.

Attamen nemo putare debet, infra eiusmodi nullius Dioecesis Praelatos illos esse computandos qui loco exempto proprie praesunt,

habent scilicet in eo plenam iurisdictionem episcopalem, situs tamen est infra fines alicuius Dioecesis. Quamvis enim Episcopus hisce in locis nullam habeat iurisdictionem, cum tamen dicatur esse in propria, et residere in sua Dioecesi, potest in eo Pontificalia exercere, et cathedram habere, iuxta disposita in Clementina II *Archiepiscopo, de Privileg.*, qua derogatum est Canoni *Abbatem* desumpto ab Epistola 43 S. Gregorii ad Castorium Episcopum Ariminensem, ubi prohibebatur Episcopis celebrare missas publicas seu solemnes in Ecclesia monachorum. Ita Giraldi *loc. cit.*

4. Ordinarii locorum pariter habendi sunt Vicarii generales, dummodo speciale mandatum habeant ad pontificalia exercenda facultates concedendi, secus in casu considerari non possunt ut ordinarii locorum. Qua de causa, absente Episcopo, vel in alia Dioecesis parte commorante, Episcopi externi de Vicarii generalis licentia possunt Pontificalia in illa Dioecesi exercere. Atque ita decisum fuisse, ex Petro Marzilla, et Ioanne Galle-martio affirmat Bonacina *De suspensionibus omnibus in partic. Disp. III, Quaest. II, Punct. XII, n. 5.*

In hisce igitur locis quae et habent proprium ordinarium, et sunt nullius Dioecesis, Episcopus externus non nisi de ordinarii expressa licentia potest pontificalia exercere.

Qua de causa non sufficit con-

sensus tacitus, multo minus praesumptus, sed requiritur expressa Ordinarii facultas verbo tenus vel in scriptis concessa; haec enim in Capite exigitur: *nisi de Ordinarii loci expressa licentia.*

At in Capite etiam dicitur. *Et in personas eidem Ordinario subiectas tantum*; scilicet subiectas ordinario in cuius Dioecesi Pontificalia exercentur. Quid ergo?

Episcopus ne Pontificalia exercens non potest ordines conferre iis qui ad Dioecesim illam non pertinent?

Et quidem Bonacina *loc. cit. n. 6* id diserte affirmat, quia Tridentini Patres statuunt, ordines ab Episcopo Pontificalia de licentia Ordinarii exercente conferri posse unis illius subditis. Eos tamen excipit, qui dimissorias epistolas habent, quibus eis fit facultas ordines a quolibet episcopo recipiendi; hoc enim in casu nulli fit injuria.

Attamen certa sententia est, eiusmodi Episcopum posse sacros ordines conferre nedum suis subditis, sed etiam alienis dummodo proprii Ordinarii epistolas dimissorias habeant. Ita enim decrevisse S. Concilii Congregationem affirmat Pignatelli *Consultationes Canonicae T. X, Consult. 94, n. 2.* « Censuit S. Congregatio licere alieno Episcopo » exercere Pontificalia in aliena Ecclesia, et ministrare chrisma, et » ordinare clericos tum eiusdem » Dioecesis de licentia tamen Ordinarii, tum extraneos cum litteris

» dimissorialibus suorum Ordinariorum, et hoc ipsum de licentia » Capituli, Sede Episcopali vacante, » licere, non obstante *Cap. X, Sess. 7* » quod voluit tantum coarctare hanc » facultatem infra annum. Nec ob- » stare dictum *Caput V Sess. 6,* » dum ait sine licentia Ordinarii, » quia Capitulum hoc casu vice Ordinarii fungitur. Minusque obstat » dictio illa *subditos, sive subiectos,* » quandoquidem hae dimissoriae suorum Ordinariorum fecerunt illos » subditos. Hinc idem Episcopus » ex eadem Sacra Congregatione » ordinare poterit familiares triennales tam Episcopi, in cuius Dioecesi exercet Pontificalia, quam » alterius, si expressa adsit suorum » licentia, cum tales familiares, concurrentibus his quae in decreto » *Cap. IX Sess. 23,* et in Constitutione Innocentii XII exiguntur, pro » subditis habeantur. »

Quae vero decreta S. Congregationis doctissimus Pignatelli citavit, ita paulo post allegat.

In Mediolanensi 15 Aprilis 1575. « Episcopus in alterius Dioecesi, de licentia Ordinarii loci eos tantum ordinare poterit, qui a suis Ordinariis dimissorias generales habent. »

In Bisinianensi (fortasse 14 Iunii 1569). Per decretum *Cap. 5. Sess. 6* non excluduntur Clerici aliarum Dioecesium, si suas litteras dimissorias habent, quominus possint ab Episcopis extraneis in aliena Dioecesi, de licentia Ordinarii Pontificalia exercentibus, ordinari.

Clerici igitur alienae Dioecesis ab eiusmodi Episcopo ordinari possunt quamvis habeant dimissorias particulares ad illum tantum, et dimissoriis generalibus careant.

Manifestum autem esse putamus ex iis quae in Append. 44 diximus. pag. 337 non incurrere Episcopum huiusmodi suspensionem si primam tantum tonsuram conferat; quia lex versatur circa ordines: *et sic ordinati ab executione ordinum sint ipso iure suspensi*; cum autem clericalis tonsura ordo non sit, sub lege comprehenditur, ea etiam de causa, quod ut recte observat Castropalao *De Censur. D. 4. P. 10. part. 1. n. 5*, haec tonsura nullum speciale munus habet a cuius executione ea initiatus suspendi valeat. Idque verum est, quamvis episcopus in ea conferenda insigniis pontificalibus uteretur; quantum enim ad suspensionem attinet, hoc in capite ea plectitur episcopus ordines conferens, et non simpliciter pontificalia exercens; ut patet tum ex verbis et *in personas eidem Ordinario subiectas tantum*, tum ex sequentibus.

II. Episcopi autem decretum transgredientes suspensionem a Pontificalibus indeterminate percelluntur, et ordinati indefinito pariter tempore ab executione ordinum; eorum scilicet quos ab tali Episcopo acceperunt; in capite enim dicitur *sic ordinati*, scilicet ab Epi-

sopo pontificalia exercente in aliena Dioecesi sine Ordinarii loci licentia.

Exinde vero nemo putet Episcopum ut ab exercitio Pontificalium ita et ab reliquis suae potestatis actibus suspensum manere; cum enim in lege sermo sit de unis pontificalibus, et in lege odiosa versemur, non potest eiusmodi suspensio ad alias actiones extendi. Hinc Episcopus iste poterit missam celebrare, confessiones audire, poenas in delinquentes constituere et alia omnia munia episcopalia exercere, praeter illa in quibus pontificalia insignia requiruntur.

Suspensio autem haec cum nulli reservationi subiaceat, poterit ab Episcopo absolvi.

CAPUT II.

Suspenduntur Clerici non arctati, qui Sede vacante, a Capitulo literas infra annum obtinent, atque ita aliquem maiorem ordinem suscipiunt.

Hanc alteram suspensionem Patres Tridentini *Sess. VII, Cap. 10 de Reform.* his verbis tulere.

« Non liceat Capitulis Ecclesiarum Sede vacante infra annum a die vacationis ordinandi licentiam, aut litteras dimissorias seu reverendas, ut aliqui vocant, tam ex iuris communis dispositione, quam etiam cuiusvis privilegii aut consuetudinis vigore alicui,

» qui beneficii ecclesiastici recepti sive recipiendi occasione arctatus non fuerit, concedere. Si secus fiat, Capitulum contraveniens ecclesiastico subiaceat interdicto, et sic ordinati, si in minoribus constituti fuerint, nullo privilegio clericali, praesertim in criminalibus gaudeant. *In maioribus vero ab executione ordinum ad beneficium futuri praelati sint ipso iure suspensi.* »

De interdicto alias locuturi erimus. Interea de suspensione.

Atque ad rei claritatem advertendum est, id quod Capitulis interdicitur in Capite Tridentino, multo magis intelligendum esse de Vicario Capitulari. Capitulum enim infra octiduum a morte Episcopi iurisdictionem habet; (1) postea vero haec iurisdicatio integra transit in Vicarium Capitularem, quem infra octiduum illud eligere Capitulares debent: quod ex iure iam constituto declaravit etiam Pius Papa IX in Const. *Romanus Pontifex* lata sub die 28 Augusti 1873, qua de apostolicae auctoritatis plenitu-

dine decrevit: *totam ordinariam Episcopi iurisdictionem, quae vacua Sede Episcopali ad Capitulum venerat, ad Vicarium ab ipso rite constitutum omnino transire; nec ullam huius iurisdictionis partem posse Capitulum sibi reservare.*

Qua de causa litteras dimissorias in casibus praemissis Capitulum tantum infra octo dies a morte Episcopi et ante electionem Vicarii Capitularis dare potest, postea vero hoc ius unice pertinet ad Vicarium Capitularem. (2)

Capitulum autem intelligitur illud Ecclesiarum Cathedralium, non Collegiatarum.

Attamen ut Clerici recipientes eiusmodi epistolas suspensionem plectantur, necessarium est ut arctati ad maiores ordines suscipiendos non sint. Si enim sunt arctati, seu coacti, suspensionem non afficiuntur. Porro arctati *beneficii ecclesiastici recepti occasione* illi Clerici dicuntur, qui beneficium obtinent, cuius causa ordinem sacrum recipere debent. Ita qui Ecclesiam Paroecialem obtinuit, tenetur infra annum sa-

(1) Iuxta decretum Concilii Trid. Sess. 24, Cap. 16 de Reform. » Capitulum, Sede vacante. » Officiale seu Vicarium infra octo dies post mortem Episcopi constituere, vel existentem confirmare omnino teneatur, qui saltem in iure canonico sit doctor, vel licentiatus, vel alias, quantum fieri poterit, idoneus. Si secus factum fuerit, ad Metropolitanum deputatio huiusmodi devolvatur. Et si Ecclesia ipsa Metropolitana fuerit, tum antiquior Episcopus ex suffraganeis in metropolitana, et propinquior Episcopus in exempta oeconomum et vicarium idoneos possit constituere.

(2) Quae cum certa omnino sint, non recte Commentator Patavinus *Comment. pag. 330, n. III.* scripsit: « Prima (conditio) est ut dimissoriae litterae datae sint a Capitulo infra annum a die vacationis. » Id enim pertinet post octo dies ad Vicarium Capitularem. Sed vir cl. a Bonacina in errorem inductus est, qui *Part. 3, Disp. III, Q. I, Punct. XI, n. 23, 24* idipsum scribit.

crum Presbyteratus ordinem suscipere, ut constat ex Cap. *Licet canon 14 de election. in 6.* § Is etiam (1). Similiter illi qui sive Dignitatem, sive Canonicatum obtinent, quibus ordo aliquis sacer sit adnexus, iuxta ea quae decrevit Concilium Tridentinum. *Sess. XXIV, Cap. XII de Reform.* (2) Item illi omnes qui in aliqua Ecclesia beneficium aut Capellaniam obtinent, quibus ex institutione, consuetudine, aut particulari Ecclesiae illius statutum adnexus sit certus ordo.

Arctatus autem beneficii recipiendi occasione dicitur ille qui habet ius, vel saltem vocatus est ad aliquod beneficium vacans, seu Capellaniam, quae actu requirit certum ordinem, quo vocatus adhuc caret. Talis ex. gr. esset ille qui Diaconus existens nominatus fuerit ad Capellaniam presbyteralem, quam consequenter adipisci non posset sine Presbyteratus ordine. Vel ille qui prima tonsura cum sit insignitus, praesentatur ad beneficium quod aliquem ordinem sive maiorem, sive minorem requirit.

(1) En Caput: « Is etiam qui ad huiusmodi regimen assumetur; ut gregis sibi » crediti diligentius curam gerere possit, in parochiali Ecclesia, cuius rector extiterit, residere personaliter teneatur; et intra annum a sibi commissi regiminis » tempore numerandum, se faciat ad Sacerdotium promoveri. Quod si intra idem » tempus promotus non fuerit, Ecclesia sibi commissa, nulla etiam praemissa monitione, sit praesentis constitutionis auctoritate privatus. Super residentia vero, » ut praemittitur, facienda, possit Ordinarius gratiam dispensationis ad tempus » facere, prout causa rationabilis id exposcit. »

(2) » Neminem etiam deinceps ad dignitatem, canonicatum aut portionem recipiant, nisi qui eo ordine sacro aut sit initiatus, quem illa dignitas, praebenda, » aut portio requirit, aut in tali aetate, ut infra tempus a iure et ab hac sancta » Synodo statutum initiari valeat. »

Item laicus quem Patronus velit ad beneficium aliquod nominare, huiusque rei causa petat ut prima tonsura initietur. Quod Ugolinus *De Offic. et pot. Episc.* apud Card. De Luca *De beneficiis Discurs. 71, n. 7,* affirmat declaratum fuisse a S. Cong. Concilii his verbis. « Vicarius Capituli Sede vacante infra annum » potest concedere dimissorias ad » primam tonsuram ei, qui est » praesentatus a patronis laicis (scilicet licet pro quo patronus petit ut » initietur prima tonsura, ut eum » praesentare possit ad beneficium, » sin minus praesentatio laici ipso » iure esset nulla) ad beneficium » ecclesiasticum iurispatronatus ipsorum, ut illud obtinere valeat. »

Putamus tamen, Vicarium Capitulum eiusmodi dimissorias ad recipiendam primam tonsuram concedere laico posse quamvis arctatus non sit occasione beneficii recipiendi. Cum enim Concilii Tridentini Patres loquantur de ordinibus, *ordinandi licentiam*, et prima clericalis tonsura non sit ordo, haec non videtur sub lege comprehendi.

Non inficiamur autem quaestionem in re inter doctores intercedere.

Monacelli *Formularium legale practicum Tom. III, Part. III, Tom. III, n. 3* diserte scribit: « Haec autem facultatis restrictio » non solum respicit ordines minores et maiores, sed etiam primam clericalem tonsuram, pro qua intra annum dimissorias non nisi arctatis vicarius capituli concedit. » Idipsum vero opinari affirmat alios non paucos, quos inter Barbosa et Card. De Luca.

At alii contrarium censent, quos inter eminentissimus Giraldis circa negotia Romanarum Congregationum versatissimus, qui *Expositio iuris Pontificii Part. II, Sect. C, pag. 962*, id affirmat definitum per Sacram Cong. Concilii, ad quam sequens dubium, inter alia, delatum dirimendum fuerat.

« An (Vicarius Capitularis) eas » (dimissorias) concedere possit ad » primam tonsuram non arctato? »

R. « S. Cong. in Burgen 10 Februarii 1594 censuit posse, et hoc » attendente eiusdem Congregationis » mente, qua, prout refert Gallenart *ad cap. X. Sess. VII* censuit, Caput hoc non comprehendere primam Tonsuram. »

Huic vero declarationi conformis est alia quam loc. cit. allegat Monacelli ex Fagnano qui ita scripserat: « Rursus dubitatum fuit, an » Vicarius Capituli Sede vacante » possit concedere litteras dimis-

» sorias ad primam Tonsuram praesentato ad Cappellam simplicem. » Sacra Congregatio censuit posse, » quia non prohibetur dare dimissorias ad primam Tonsuram, et » quia praesentatus est arctatus. »

Neque ad explodendam sententiam quam defendimus aliquid valere putamus argumenta quae Monacellus inducit, quod, 1° scilicet, Concilium non comprehendat primam tonsuram quoad poenas ibi impositas contra ordinatos, non autem quoad licentiam ordinandi, 2° quod prima clericalis tonsura sit ordo, 3° quod plures suam sententiam teneant, 4° quod Fagnanus obiter loquatur de eo cui, cum non sit arctatus occasione beneficii recipiendi, Vicarius Capitularis concedit litteras dimissorias ad primam clericalem tonsuram recipiendam.

Prima enim ratio nulla est; cum nedum gratuitam assertionem contineat, quamvis et ab Garcia fortasse inductam, sed insuper contradicat relatis S. Congregationis Concilii declarationibus; in quibus aperte distinguuntur dimissoriae ad primam clericalem tonsuram tum arctatis tum non arctatis, affirmatur insuper hanc non comprehendere sub Tridentino Capite; altera valde sit levis cum ut modestiores simus, dubium valde sit an clericalis Tonsura sit ordo; cum autem in Tridentino Capite sermo sit de *ordinandi licentia*, et verba sint stricto sensu accipienda, non potest clericalis tonsura sub ordinibus com-